

Talousarviokehys 2024

5421/02.00.00/2023

Aluehallitus 21.09.2023 § 193

Lisätiedot	Talusojohtaja Ismo Rouvinen ismo.rouvinen@siunsote.fi Puh. 013 330 4506
Päätösehdotus	Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi: Aluehallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan vuoden 2024 talousarviokehysten. Strategian toimeenpano-ohjelma valmistellaan siten, että kokonaisuuden avulla valmistettava talousarviokehys päättyy nollatulokseen. Valtion taholta tulevien uusien laskelmien huomioiminen ja niiden vaikutusten toteuttaminen strategian toimeenpano-ohjelmaan on mahdollista tehdä virkakoneiston toimesta viralliseen talousarvioehdotukseen. Ympäristöterveydenhuollon osalta talousarviokehys valmistuu muun talousarviovalmistelun yhteydessä
Päätös	Hyväksyttiin. Merkittiin pöytäkirjaan, että * kokouksessa pidettiin neuvottelutauko klo 12.54 - 13.30. Kirsi Leivonen, Ilkka Naukkarinen ja Tommi Härkönen poistuivat kokoustilasta neuvottelutauon ajaksi. * Jertta Harinen poistui kokoustilasta klo 12.31 ja jatkoi osallistuen kokoukseen etäyhteydellä * Matti Kämäräinen poistui kokoustilasta klo 13.31 ja jatkoi osallistuen kokoukseen etäyhteydellä. * aluevaltuuston puheenjohtaja Merja Mäkisalo-Ropponen liittyi kokoukseen etäyhteydellä klo 13.34 tämän asian päätöksen jälkeen.
Selostus	Hyvinvointialuelain (611/2021) § 115 mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden

päätyessä. Taloussuunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Tavoitteiden on toteutettava hyvinvointialuestrategiaa. Hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Aluehallitus on kokouksessaan 31.8.2023 § 166 hyväksynyt talousarvion 2024 aikataulun ja valmisteluperiaatteet. Vuoden 2024 talousarviokehystä on valmisteltu aluehallituksen hyväksyminen valmisteperiaatteiden mukaan siten, että talousarvion ja taloussuunnitelmavuosien on oltava kokonaisuutena ylijäämäinen sekä vuoden 2024 talousarviossa tavoitellaan nollatulosta ja talouden on oltava tasapainossa vuoden 2025 loppuun mennessä. Lisäksi taloussuunnitelmavuosien osalta valmistelussa otetaan huomioon hyvinvointialueiden päivitettyihin tulosennusteisiin perustuva arvio rahoituslain (617/2021) § 10 mukaisesta jälkikäteistarkistuksesta, jossa jälkikäteisen huomioidaan hyvinvointialueiden yhteenlaskettu laskennallisten ja toteutuneiden kustannusten erotus.

Valtiovarainministeriön (VM) huhtikuun alussa 2023 julkaiseman rahoituslaskelman perusteella Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen vuoden 2024 yleiskatteellinen valtion rahoitus tulisi olemaan 788,8 milj. euroa. VM on julkaissut uudet rahoituslaskelmat 31.8.2023, joissa rahoituslaskelmat on päivitetty vuoden 2022 tilinpäätöstiedoilla. Tällä hetkellä tiedetään, että elokuun lopussa julkaistuissa rahoituslaskelmissa on mahdollisesti epäselvyyksiä, joten seuraavan kerran VM julkaisee päivitetty rahoituslaskelmat lokakuun toisella viikolla valtion talousarvioesityksen yhteydessä. Koska vuoden 2024 rahoituslaskelmien valmistelu on vielä kesken, niin Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen talousarviokehys ehdotetaan valmisteltavaksi huhtikuussa julkaistujen rahoituslaskelmien pohjalta.

Vuoden 2024 talousarvion valmisteluprosessi on kuvattu liitteessä olevassa taulukossa. Talousarvion valmistelun lähtökohtana on pidetty kuluvan vuoden talousarviota, jota on oikaistu tilinpäätösennusteella. Tällä on tarkoitus korjata aikaisempien vuosien palvelujen ostojen budjetointihaaste, jossa palvelujen ostojen määräraha on osoittautunut liian matalaksi.

Oikaistuun tilinpäätösennusteeseen on lisätty arvio henkilöstökustannusten kasvusta ja inflaation vaikutuksesta, joka on huomioitu valtion rahoituslaskelmien mukaisena. Tämä tarkoittaa, että tytäryhteisöjen ja osakkuusyhteisöjen vuoden 2024 sopimusneuvottelut on sopeutettava enintään vastaavaan kulukehityksen tasoon. Lisäksi budjetissa on huomioitu valtion arvio palvelutarpeen kasvusta sekä muita lähtötason korjauksia. Palvelutarpeen kasvu on kohdennettu vuonna 2024 aloittaville uusille yksiköille. Muissa lähtötason korjauksissa on pääasiassa huomioitu vuonna 2023 talousarviosta poistuvia eriä. Muut erät puolestaan sisältävät vuodelle 2024 tulevat tuotehintojen tai asiakasmaksujen korotukset sekä ympäristöterveydenhuollon arvioidut budjettimuutokset.

Tehtyjen muutoksien jälkeen vuoden 2024 talousarviokehys muodostui 15 milj. euroa alijäämäiseksi. Aluehallituksen valmisteluperiaatteiden mukaan

vuonna 2024 tavoitellaan nollatulosta, joten talousarvioon on sisällytettävä erillinen strategian toimeenpano-ohjelma, jonka avulla vuoden 2024 aikana saadaan aikaan taloudellista säästöä vähintään 15 milj. euroa muiden hyötyjen lisäksi. Näin ollen toimintatuottojen yhteismääräksi vuoden 2024 talousarviokehelyksessä on muodostumassa 118,4 milj. euroon ja vastaavasti toimintakulujen yhteismääräksi 888,9 milj. euroa. Tämä tarkoittaa, että vuodelle 2024 toimintakulut voivat kasvaa ainoastaan 7,6 milj. euroa (0,9 %).

Strategian toimeenpano-ohjelman sisältöä on valmistelu yhdessä aluehallituksen nimittämän taloustyöryhmän kanssa. Valmistelun perusteella tulevaan TA24-kirjaan tullaan sisällyttämään pidemmän aikavälin (taloussuunnittelukausi) strategian toimeenpano-ohjelma, jossa mahdollisimman selkeästi tuodaan esille parannettavia prosesseja, joista erotellaan prosessiin tehtävät panostukset ja niistä saatavat hyödyt. Nämä tulokset on tarkoitus muuttaa euromääräisiksi ja prosesseille nimetään vastuuhenkilö ja seurattava mittari. Tavoitteena on, että strategian toimeenpano-ohjelman toteuttamisen jälkeen toimintamme ja taloutemme ovat tasapainossa.

Vuosikatteeksi talousarviokehelyksessä on muodostumassa 15,0 milj. euroa, mikä tarkoittaa, että vuodelle 2025 Pohjois-Karjalan hyvinvointialue ei tule saamaan uutta lainanottovaltuutta. Seuraavan kerran lainanottovaltuutta on mahdollista saada taloussuunnitelmavuosien aikana, jos talouskehitys jatkuu suunnitelmien mukaisena.

Talousarviokehelyksen hyväksymisen jälkeen valmistellaan toimialuekohtaiset talousarviot, jotka tuodaan aluehallituksen käsittelyyn lokakuussa. Lisäksi ympäristöterveydenhuollon ensi vuoden rahoitus määräytyy vasta myöhemmin syyskuussa, joten lopullinen talousarvio 2024 tulee marraskuun lopulla aluehallituksen ja joulukuussa aluevaltuuston käsiteltäväksi. Lokakuussa valtio tulee julkaisemaan uudet rahoituslaskelmat, näillä saattaa olla merkittävä vaikutus vuoden 2024 talousarvion valmisteluun.

Talousarvionkehelykseen sisältyvän strategian toimeenpano-ohjelman toteutukseen liittyy riski hyvinvointialueen kykyyn suoriutua kaikista lakisääteisistä velvoitteistaan. Palvelustrategian ja -verkon toimeenpano vaatii taloudellisia lisäpanostuksia, jotka eivät ainakaan heti näy taloudellisina säästöinä.

Aluehallitus 13.10.2023 § 224

Lisätiedot

Taloustyöryhmän johtaja Ismo Rouvinen
ismo.rouvinen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4506

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan vuoden 2024 päivitetyn talousarviokehityksen.

Ympäristöterveydenhuollon osalta talousarviokehitys valmistuu muun talousarviovalmistelun yhteydessä.

Päätös

Keskustelun kuluessa esittelijä täydensi ehdotustaan seuraavasti:

Aluehallitukselle raportoidaan kuukausittain uudistusohjelman toteutumisesta, jossa erikseen 15 miljoonan euron lisäpanostusten vaikutukset lakisääteisten palvelujen varmistamiseksi sekä 10 miljoonan euron sopeutusohjelman toteutumisesta.

Aluehallitus hyväksyi esittelijän täydennetyn päätösehdotuksen.

Selostus

Aluehallitus on kokouksessaan 31.8.2023 § 166 hyväksynyt talousarvion 2024 aikataulun ja valmisteluperiaatteet, jonka perusteella valmistellun talousarviokehityksen aluehallitus hyväksyi kokouksessaan 21.9.2023 § 193.

Syyskuun lopussa on valmistunut viimeisimmät THL:n raportit mm. erikoissairaanhoidon hoitotakuun toteutumisesta. Pohjois-Karjalan tilanne on heikentynyt merkittävästi ja organisaationa meidän on välttämätöntä osoittaa lisäpanostuksia hoitoon/palveluihin pääsemisen parantamiseksi. Elokuun lopussa hyväksytyjen talousarvion valmisteluperiaatteiden mukaan ensi vuoden talousarviota on valmisteltu nollatulokseen ja siten, että talous olisi tasapainossa vuoden 2025 lopussa. Jotta hoitoon/palveluihin pääsy ensi vuonna parantuisi olennaisesti, sen on arvioitu tarkoittavan noin 15 milj. euron lisäpanostuksia erikoissairaanhoidossa, ikäihmisten palveluissa, sosiaalipalveluissa sekä pelastustoimissa.

Edellä kerrotun takia vuoden 2024 talousarvion valmisteluperiaatteita on esitetty muutettavaksi siten, että tuleva vuosi valmistellaan 15 milj. euroa alijäämäiseksi ja talouden tasapainottamisaikaa jatketaan vuoden 2026 loppuun saakka, minkä myös lainsäädäntö mahdollistaa. Päivitetty talousarviokehitys valmistellaan § 223/13.10.2023 esitettyjen valmisteluperiaatteiden päivityksen mukaisesti.

Valtiovarainministeriö (VM) on ilmoittanut perjantaina 6.10.2023, että VM julkaisee 10.10.2023 hyvinvointialueiden päivitettyt rahoituslaskelmat. VM julkaisee tuolloin vuoden 2024 rahoituslaskelmat, vuoden 2023 kertakorvauksen sekä rahoituksen tulevien vuosien painelaskelman kaavaviittauksilla.

Koska VM:n rahoituslaskelmat eivät ole tiedossa tämän aluehallituksen kokouksen listan julkaisemishetkellä, niin lyhennetyssä tuloslaskelmamuodossa oleva vuoden 2024 päivitetty talousarviokehitys liitetään tähän asiaan ja tallennetaan sähköiseen kokoussympäristöön VM:n rahoituslaskelmien julkaisemisen jälkeen ennen perjantaina 13.10.2023

olevaa aluehallituksen kokousta. Myöhemmin lisättävän liitteen mukainen talousarviokehys on päätösehdotuksen pohjana.

--- (Täydennetty 12.10.2023) ---

VM on julkaissut päivitettyt rahoituslaskelmat 10.10.2023. Näiden laskelmien mukaan hyvinvointialueiden vuoden 2024 rahoitus kokonaisuudessaan on 24,1 mrd. euroa. Rahoitus on vähentynyt sekä huhtikuussa että elokuun lopussa julkaistuista laskelmista n. 204,5 milj. euroa. Tämä tarkoittaa, että kaikkien hyvinvointialueiden rahoitus alenee laskennallisten tekijöiden perusteella. Pohjois-Karjalan rahoitus vuonna 2024 tulee olemaan 780,1 milj. euroa VM:n julkaiseminen laskelmien mukaan. Tämä tarkoittaa, että aikaisemmasta aluehallituksen hyväksymästä talousarviokehuksesta valtion rahoitus vähenee 8,8 milj. euroa.

Liitteenä oleva talousarviokehys on valmisteltu § 223/13.10.2023 esitettyjen valmisteluperiaatteiden päivityksen mukaisesti, mikä tarkoittaa uudistusohjelman (strategian toimeenpano-ohjelman) laatimista talouden tasapainottamiseksi ja toiminnan lakisääteisyysparantamiseksi. Valmisteltava uudistusohjelma pitää sisällään 15 milj. euron lisäpanostuksen toiminnan lakisääteisyyteen sekä 10 milj. euron erillisen talouden tavoiteohjelman, jossa panostusten ja hyötyjen avulla toteutetaan tarvittava toiminnan tehostaminen. Tavoitteena on, että uudistusohjelman toteuttamisen jälkeen toimintamme ja taloutemme ovat tasapainossa taloussuunnittelukauden aikana. Valmisteltava uudistusohjelma sisällytetään TA24-kirjaan.